

Konkurences padome

Apbedīšanas pakalpojumu tirgus uzraudzība: secinājumi un ierosinājumi

Skaidrīte Ābrama
Konkurences padomes priekšsēdētāja

02.07.2015.

Konkurences padome

Līvāni - Vainava -
Mēlona - Vainava -
Līvāni - Vainava
- 90€

Kapoci - 160€

Katķoku - 40€

Lēnas - 130€

Brusts - 20

Pārvalde - 20

(255)

490
200
290,€

Konkurences padome

Apbedīšanas pakalpojumu tirgus uzraudzība

Kāpēc:

- Konkurence tirgū - līdz šim tabu tēma
- Saņemtas sūdzības par tirgu
 - no patērētājiem,
 - no tirgus dalībniekiem

Kad: 2014. gada aprīlis – 2015. gada jūnijs

Patērētāju aptauja: 2015.gada maijs - jūnijs
aptaujāti 147 patērētāji

Apbedīšanas pakalpojumi:

Mirušā uzglabāšana;
Bēru ceremonijas organizēšana;
Apbedīšanas piederumu tirdzniecība;
Apbedīšana/kremēšana

Konkurences padome

Apbedīšanas uzņēmumi – slimnīcu telpu nomnieki

No **37** slimnīcām **14** atrodas apbedīšanas uzņēmums
55% patērētāju izvēlas **pirmo visātrāk pieejamo**

„Morga teritorijā atrodas arī apbedīšanas firma, kas īrē telpas no slimnīcas, un šis **firmas darbinieks** reizē ir **slimnīcas sanitārs**.”

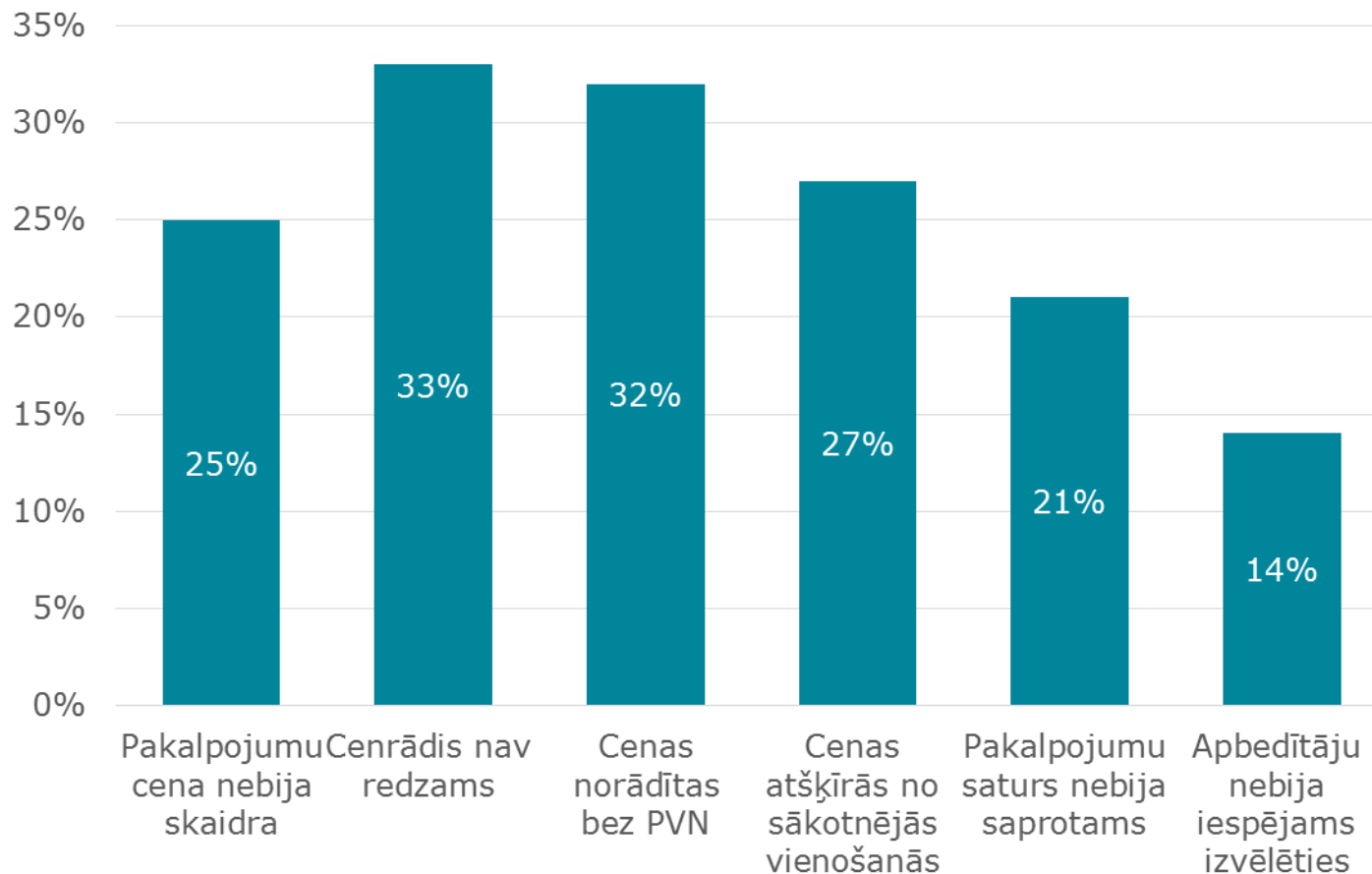
„Tā kā radnieks mira Jelgavas psihiatriskajā slimnīcā, tad **slimnīca uzspieda sadarboties** ar X, motivējot, ka līgums slimnīcai noslēgts tikai ar šo firmu.”

„[Apbedītājiem], kas iekārtojušies slimnīcu teritorijās, ir **vislielākie apgrozījumi**. Turklāt slimnīcu teritorijās ir tikai līgumi par telpu īri, kas tiek noslēgti bez jebkādiem publisko iepirkumu konkursiem.”

Konkurences padome

Neskaidrs pakalpojumu un cenu piedāvājums

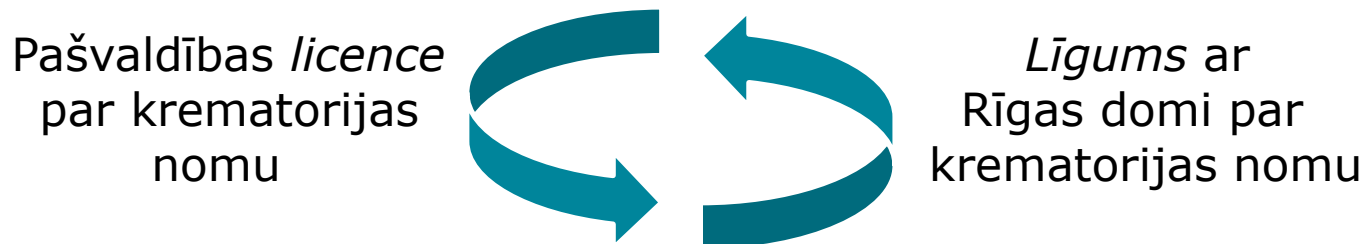
02.07.2015.

Konkurences padome

Pašvaldību atbildība

Kremācijas pakalpojuma monopols 19 gadus

Pašvaldību iesaiste tirgū:

- ✓ Apsaimnieko kapsētas
- ✓ Uztur kārtību kapsētās
- ✗ Piedāvā sagatavot mirušo bērnu ceremonijai
- ✗ Tirgo bērnu ceremonijas piederumus

Konkurences padome

www.kp.gov.lv

@KPgovLV

Valsts ieņēmumu
dienests

Nodokļu administrēšanas aktualitātes apbedīšanas pakalpojumu nozarē

Ināra Pētersone
VID ģenerāldirektore

Preses konference
2015.gada 2.jūlijā, Rīgā

Valsts ieņēmumu
dienests

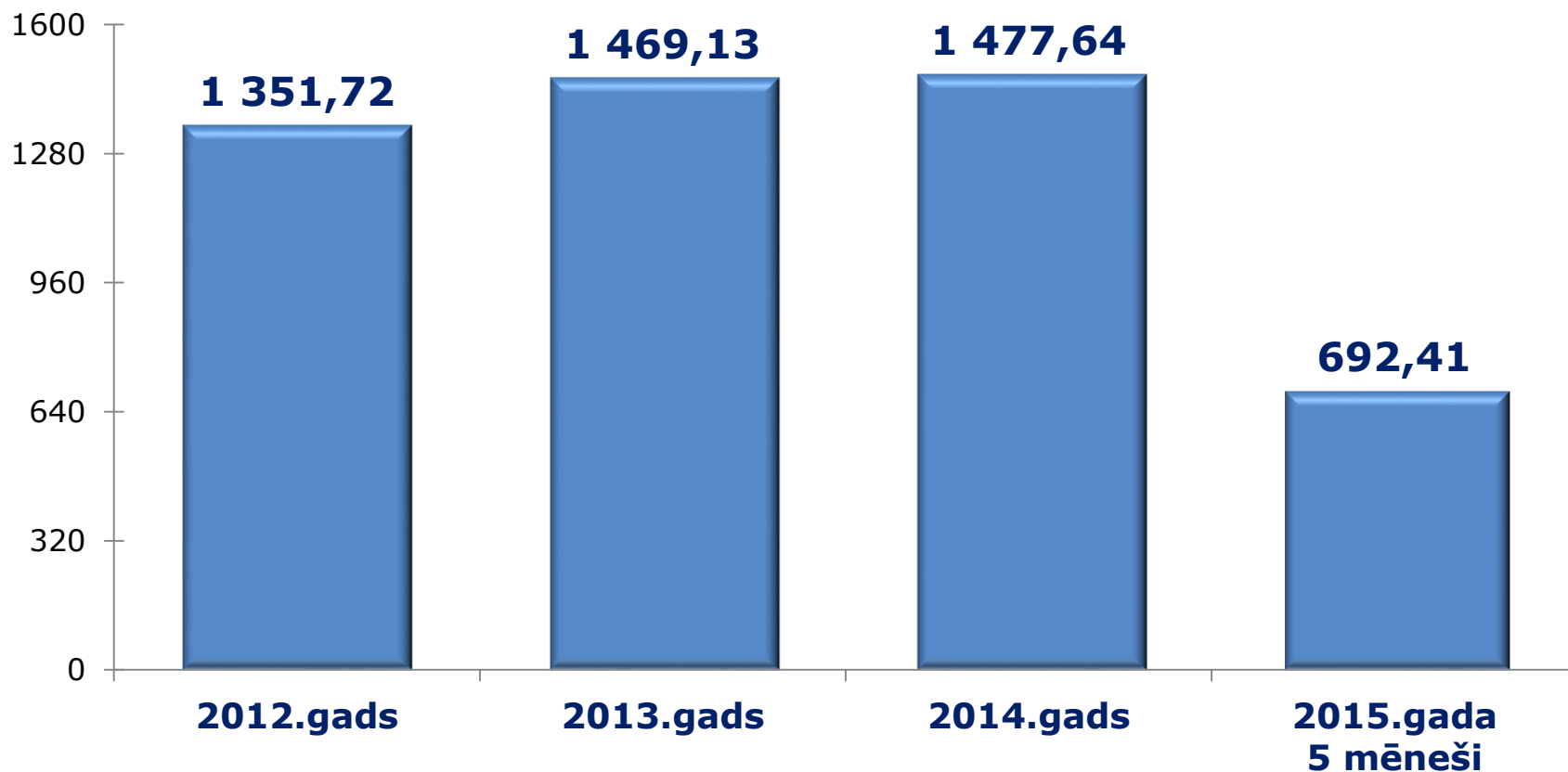
Apbedīšanas pakalpojumu nozarē reģistrēto nodokļu maksātāju skaits uz 04.06.2015.

NACE 2 apkopojošais kods	NACE 2 apkopojošā koda nosaukums	Juridiskās personas	Fiziskās personas –		KOPĀ
			saimnieciskās darbības veicēji	t.sk. individuālie komersanti	
96.03	Apbedīšana un ar to saistītā darbība	182	78	30	260
Īpatsvars valstī (%)		0,08	0,06	0,23	0,07

Valsts ieņēmumu
dienests

VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu* dinamika no apbedīšanas un ar to saistīto darbību nozares nodokļu maksātājiem laikā no 2012. līdz 2014.gadam un 2015.gada piecos mēnešos, tūkst. EUR

- 2014.gadā VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi ir 6 980 275,3 tūkst. EUR, t.sk. no apbedīšanas pakalpojumu nozares nodokļu maksātājiem – 1 477,64 tūkst. EUR, jeb 0,03%.

Valsts ieņēmumu
dienests

Apbedīšanas pakalpojumu nozares nodokļu maksātāju skaits un apgrozījums

Apgrozījuma lielums	2012.gads		2013.gads		2014.gads	
	Apgrozījums, tūkst. EUR	NM skaits	Apgrozījums, tūkst. EUR	NM skaits	Apgrozījums, tūkst. EUR	NM skaits
Nodokļu maksātāji - juridiskās personas						
No 0,01 EUR līdz 1 tūkst. EUR	0,27	1	1,76	8	0,30	2
No 1 tūkst. EUR līdz 10 tūkst. EUR	106,79	18	125,15	20	144,72	27
No 10 tūkst. EUR līdz 100 tūkst. EUR	2 033,39	58	2 396,43	66	2 791,96	73
No 100 tūkst. EUR līdz 1 milj. EUR	3 894,34	14	3 849,07	14	2 808,01	10
Kopā	6 034,79	115	6 372,41	108	5 744,99	112
Nodokļu maksātāji - fiziskās personas						
No 0,01 EUR līdz 1 tūkst. EUR	3,83	10	3,16	11	2,58	5
No 1 tūkst. EUR līdz 10 tūkst. EUR	48,65	12	52,84	10	38,20	12
No 10 tūkst. EUR līdz 100 tūkst. EUR	112,26	7	96,58	6	141,45	7
Kopā	164,74	29	152,58	27	182,23	24

- 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, kopējais neto apgrozījums nodokļu maksātājiem - juridiskām personām samazinājies par 627,56 tūkst. EUR jeb 9,8 %. Apgrozījuma samazinājums skaidrojams ar to, ka divi nodokļu maksātāji, kuri 2013.gadā deklarēja apgrozījumu no 100 tūkst. EUR līdz 1 milj. EUR, vēl nav iesnieguši gada pārskatu par 2014.gadu (iesniegšanas termiņš 30.04.2015.) Jāatzīmē, ka lielāko apgrozījuma daļu (2014.gadā – 97,5 % no nozares kopējā apgrozījuma) veido nodokļu maksātāji, kuru apgrozījums ir virs 10 tūkst. EUR.

Valsts ieņēmumu
dienests

Apbedīšanas pakalpojumu nozares nodokļu maksātāju peļņa un zaudējumi

	2012.gads		2013.gads		2014.gads	
	tūkst. EUR	NM skaits	tūkst. EUR	NM skaits	tūkst. EUR	NM skaits
	Nodokļu maksātāji - juridiskās personas					
Peļņa	434,66	52	372,03	52	409,00	61
Zaudējumi	318,14	55	340,05	71	296,25	66
	Nodokļu maksātāji - fiziskās personas					
Ienākumi	17,81	25	19,89	20	17,74	20
Zaudējumi	6,13	3	13,35	6	28,28	6

➤ Nodokļu maksātāju - juridisko personu skaits, kuri nav deklarējuši ne peļņu, ne zaudējumus:

2012.gads – 6 nodokļu maksātāji;

2013.gads – 6 nodokļu maksātāji;

2014.gads – 9 nodokļu maksātāji.

➤ Nodokļu maksātāji – fiziskās personas, kuri nav deklarējuši ne ienākumus, ne zaudējumus:

2012.gads – 11 nodokļu maksātāji;

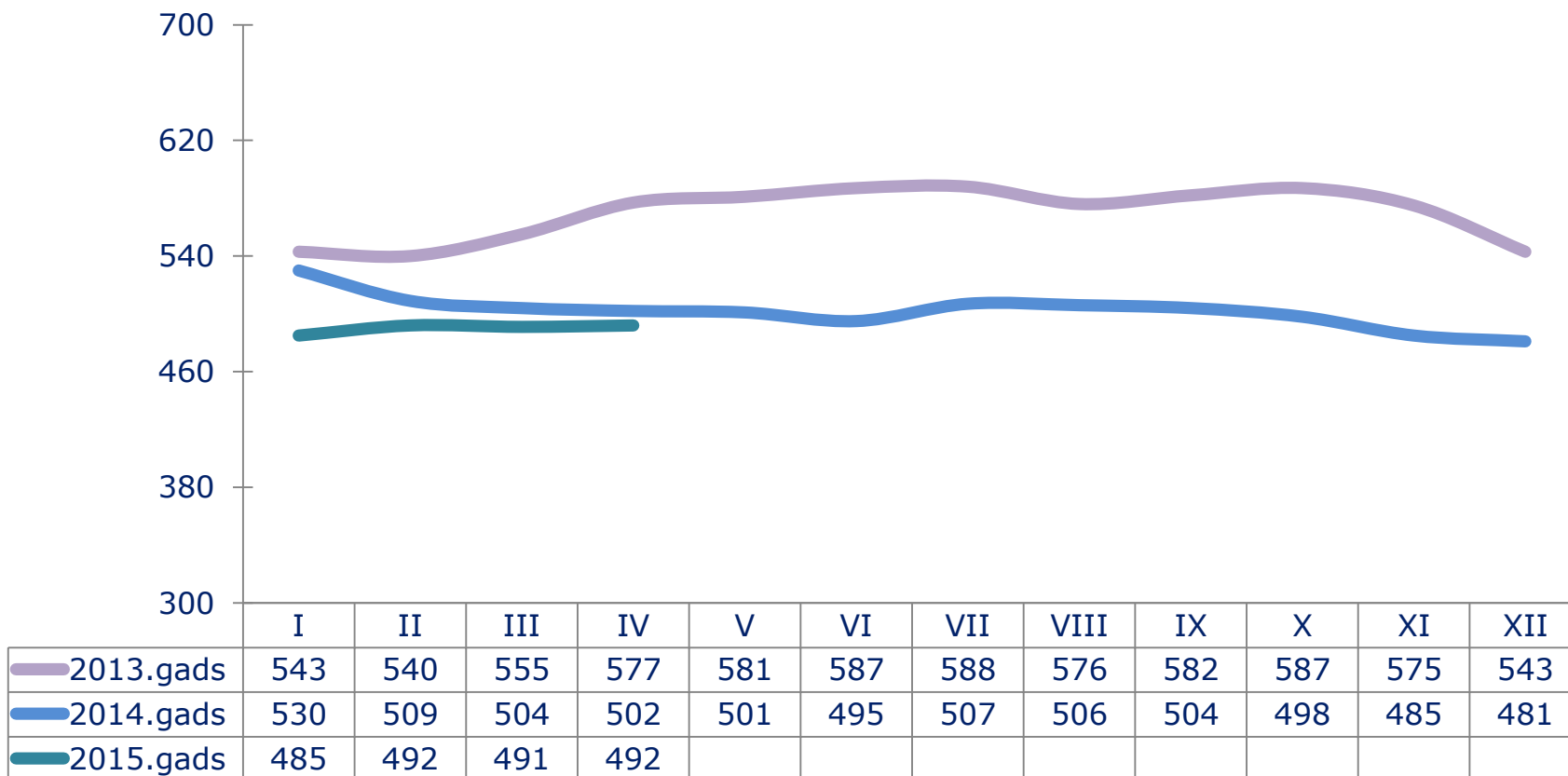
2013.gads – 9 nodokļu maksātāji;

2014.gads – 7 nodokļu maksātāji.

Valsts ieņēmumu
dienests

Nodarbināto skaita dinamika apbedīšanas pakalpojumu nozarē no 2013.gada janvāra līdz 2015.gada aprīlim

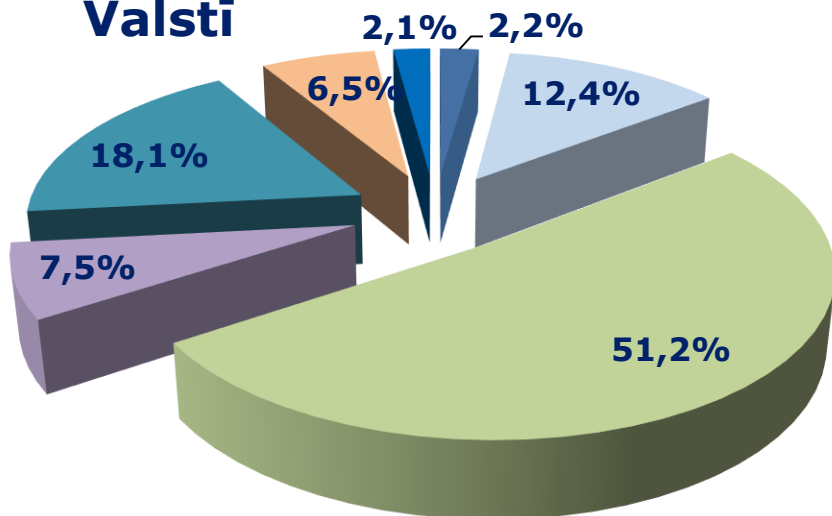
- 2015.gada četros mēnešos apbedīšanas pakalpojumu nozarē bija nodarbināti vidēji 490 darba ņēmēji, kas ir vidēji 0,1 % no visiem darba ņēmējiem valstī. **Salīdzinot ar 2014.gada attiecīgo periodu, nodarbināto skaits nozarē samazinājies vidēji par 21 darba ņēmēju.**

Valsts ieņēmumu
dienests

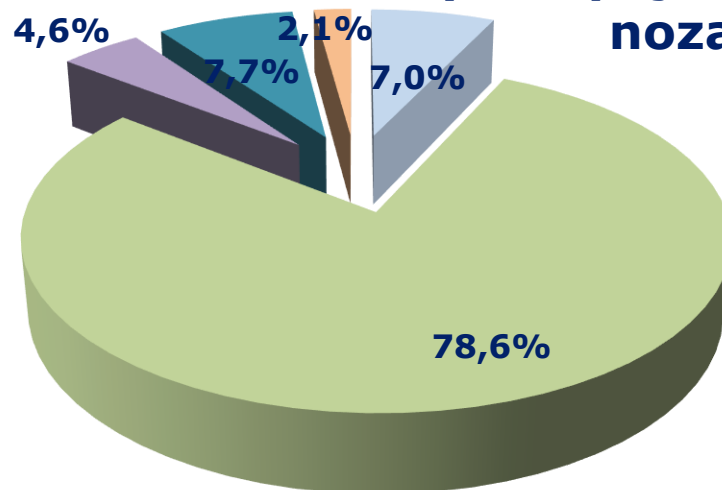
Apbedīšanas pakalpojumu nozares darba devēju sadalījums pēc vidējiem aprēķinātajiem darba ienākumiem, salīdzinot ar vidēji valstī, 2015.gada četros mēnešos

Valstī

- darba ņēmēji nav norādīti
- alga 0 EUR
- zem minimālās algas
- minimālā alga 360 EUR

Apbedīšanas pakalpojumu nozarē

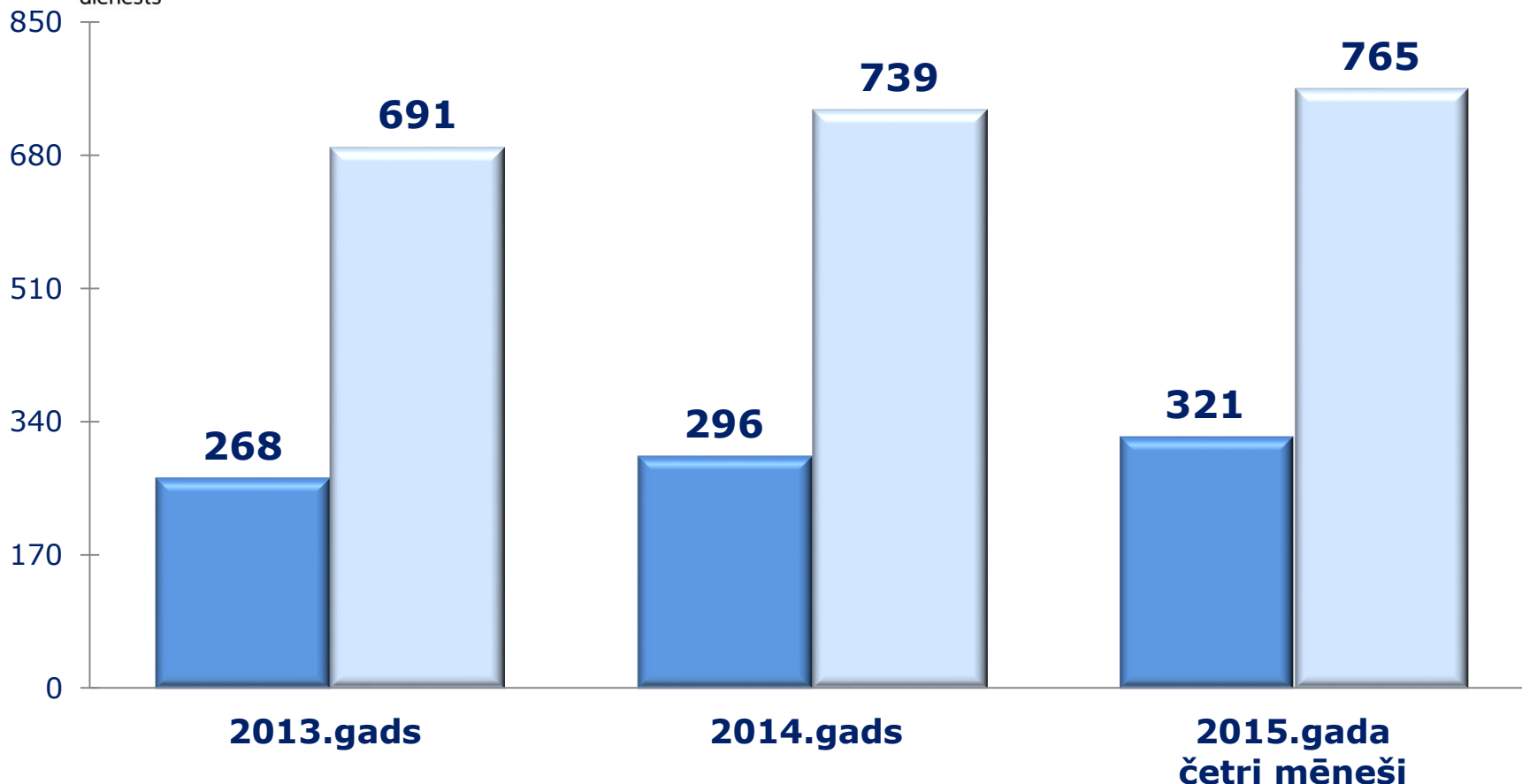
- no 360 EUR līdz 700 EUR
- no 700 EUR līdz 1400 EUR
- virs 1400 EUR

- Apbedīšanas pakalpojumu nozarē lielākā daļa (78,6 %) darba devēju 2014.gada četros mēnešos bija iesnieguši darba devēja ziņojumus, kur vidējie aprēķinātie darba ienākumi ir mazāki par valstī noteikto minimālo darba algu, un to īpatsvars nozarē būtiski pārsniedz vidējo līmeni valstī (51,2 %).
- Savukārt tikai 9,8 % nozares darba devēju 2015.gada četros mēnešos bija aprēķinājuši vidējos darba ienākumus virs valstī noteiktās minimālās darba algas, kas ir būtiski mazāk nekā valstī vidēji (26,7 %).

Valsts ieņēmumu
dienests

Vidējie nodarbināto mēneša darba ienākumi apbedīšanas pakalpojumu nozarē no 2013.gada līdz 2014.gadam un 2015.gada četros mēnešos

■ Apbedīšanas pakalpojumu nozare

■ VALSTĪ

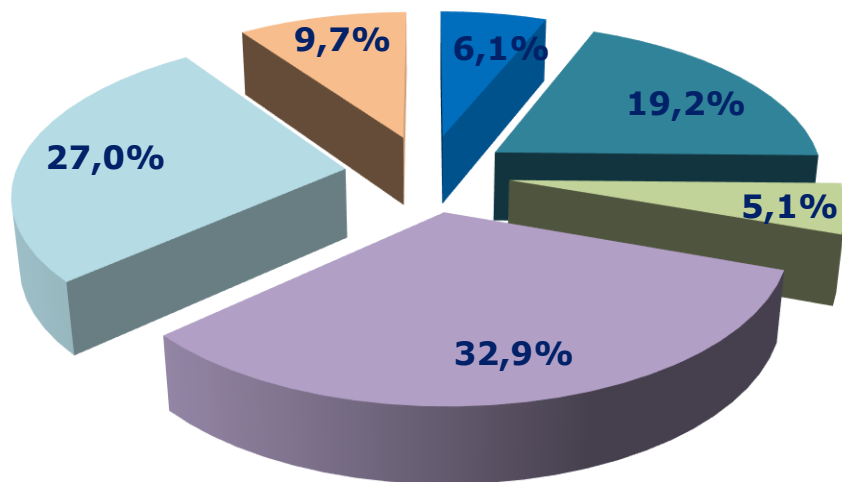
- Pēc informācijas iesniegtajos darba devēju ziņojumos par VSAOI un IIN, **vidējie nodarbināto mēneša darba ienākumi apbedīšanas pakalpojumu nozarē 2015.gada četros mēnešos bija 321 EUR**, kas ir 41,9 % no vidējiem mēneša darba ienākumiem valstī.

Valsts ieņēmumu
dienests

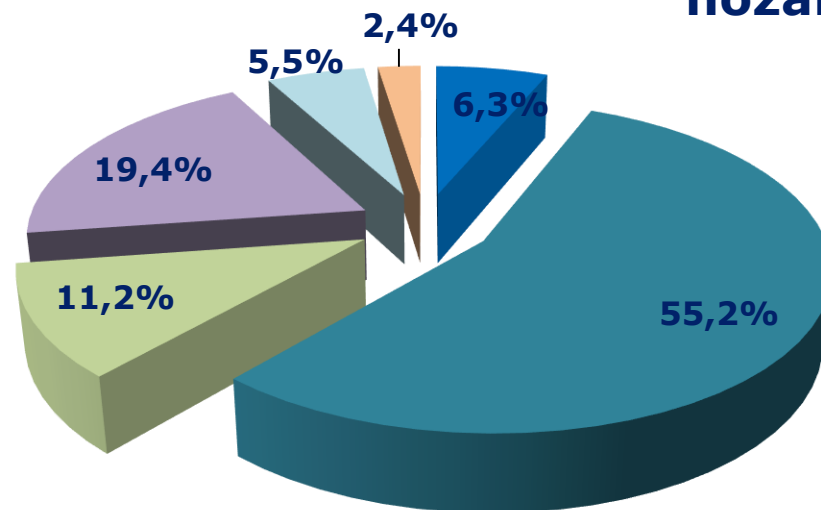
Vidējais nodarbināto sadalījums pēc darba ienākumu apmēra apbedīšanas pakalpojumu nozarē, salīdzinot ar vidēji valstī, 2015.gada četros mēnešos

Valstī

■ alga 0 EUR
■ mazāki par minimālo algu
■ minimālā alga 360 EUR

Apbedīšanas pakalpojumu nozarē

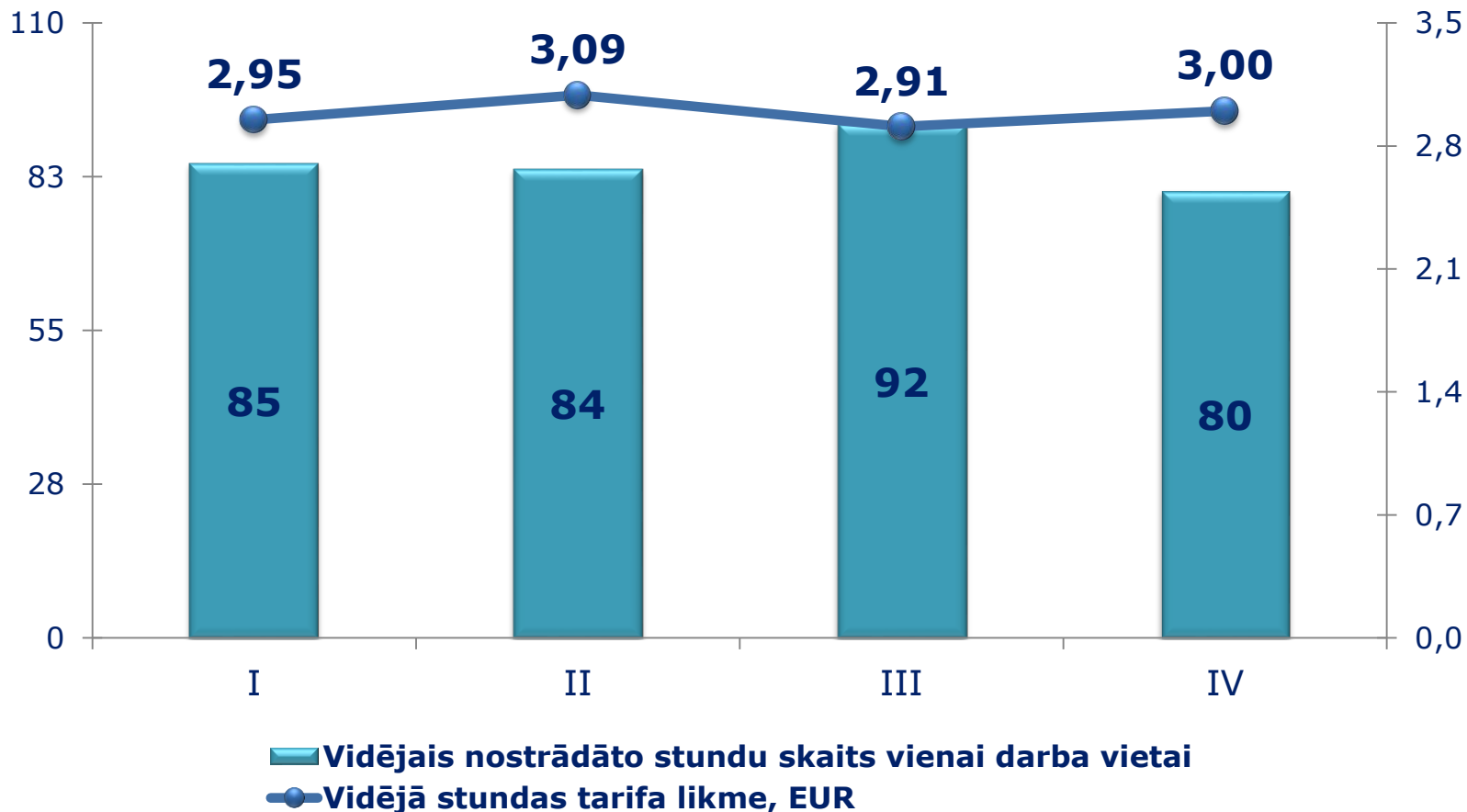
■ no 360 EUR līdz 700 EUR
■ no 700 EUR līdz 1400 EUR
■ virs 1400 EUR

- **Vairāk nekā puse (55,2 %) apbedīšanas pakalpojumu nozarē nodarbināto 2015.gada četros mēnešos saņēma darba ienākumus, kas ir mazāki par valstī noteikto minimālo darba algu, un to īpatsvars nozarē būtiski pārsniedz vidējo līmeni valstī (19,2 %).**

Valsts ieņēmumu
dienests

Vidējo nostrādāto stundu skaita vienai darba vietai un vidējās stundas tarifa likmes dinamika 2015.gada četros mēnešos apbedīšanas pakalpojumu nozarē

- Vidējā stundas tarifa likme valstī 2015.gada aprīlī ir **5,56 EUR**, bet apbedīšanas pakalpojumu nozarē – **3,00 EUR**.

Valsts ieņēmumu
dienests

Darba vietu skaita sadalījums pēc nostrādāto stundu skaita 2015.gada aprīlī

Nostrādāto stundu skaits	Valstī	Apbedīšanas pakalpojumu nozarē
Līdz 40 stundām	11,0 %	36,4 %
No 41 līdz 80 stundām	11,7 %	23,2 %
No 81 līdz 120 stundām	11,3 %	8,0 %
No 121 līdz 160 stundām	54,2 %	31,7 %
Virs 160 stundām	11,8 %	0,7 %

Valsts ieņēmumu
dienests

Informācija par izplatītākajām profesijām 2015.gada četros mēnešos apbedīšanas pakalpojumu nozarē

Profesija	Vidējais darba vietu skaits	Vidējais nostrādāto stundu skaits vienai darba vietai mēnesī	Vidējā stundas tarifa likme, EUR
516304 Apbedīšanas pakalpojumu speciālists	82	66	2,73
516303 Kapracis	30	47	2,88
832201 Automašīna vadītājs	22	90	2,82
112014 Valdes loceklis	18	106	2,79
961301 Sētnieks	18	148	2,55
515101 Administrators	15	96	2,62
121101 Vadītājs/direktors/pārvaldnieks (komercpakalpojumos)	11	55	2,88
334101 Biroja administrators	11	117	3,28
121104 Galvenais grāmatvedis	8	97	3,65
331301 Grāmatvedis (ceturtā līmeņa kvalifikācija)	10	74	3,69

➤ Minimālā stundas tarifa likme valstī no 2015.gada 1.janvāra noteikta 2,166 EUR apmērā

Valsts ieņēmumu
dienests

Vai apbedīšanas pakalpojumu nozarē ir ēnu ekonomika?

	2013.g.	2014.g.	+/-
Mirušo cilvēku skaits (<i>CSP dati</i>)	28 691	28 466	-225
Vidējās apbedīšanas pakalpojumu izmaksas 1 iedzīvotājam (EUR)	400	400	-
Apbedīšanas izmaksu kopsumma (EUR)	11 476 400	11 386 400	-90 000
Apbedīšanas pakalpojumu nozarē nodarbināto nodokļu maksātāju <u>deklarētais apgrozījums</u> (EUR) 2014.gadā (<i>VID dati uz 01.07.2015.</i>)	6 524 990	5 927 220*	-597 770
Starpība (EUR)	4 951 410	5 459 180	507 770

* Uz 01.07.2015. nav iesniegti 2 apbedīšanas pakalpojumu nozarē nodarbināto NM gada pārskati par 2014.gadu, kuri 2013.gadā deklarēja apgrozījumu no 100 tūkst. EUR līdz 1 milj. EUR.

Valsts ieņēmumu
dienests

Vai šie komersanti ir sociāli atbildīgi?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Kas jāņem vērā, izvēloties apbedīšanas pakalpojumus?

PTAC direktore
Baiba Vītoliņa

02.07.2015.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

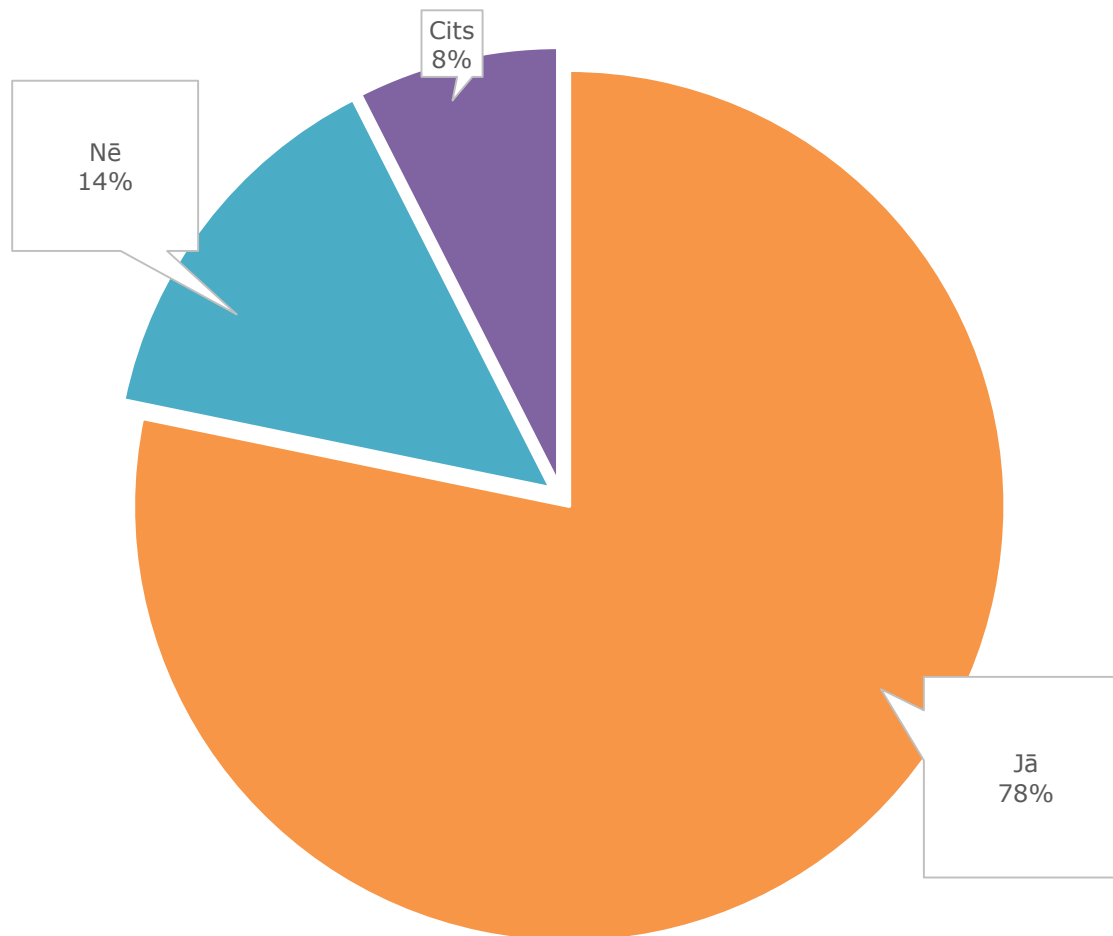
Patērētāju ekspresaptaujas rezultāti saistībā ar apbedīšanas pakalpojumu izmantošanu

- 2015.gada maijs
- Respondentu skaits: 147
- Aptaujas īstenotājs: PTAC un KP
- Aptauja veikta internetā

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

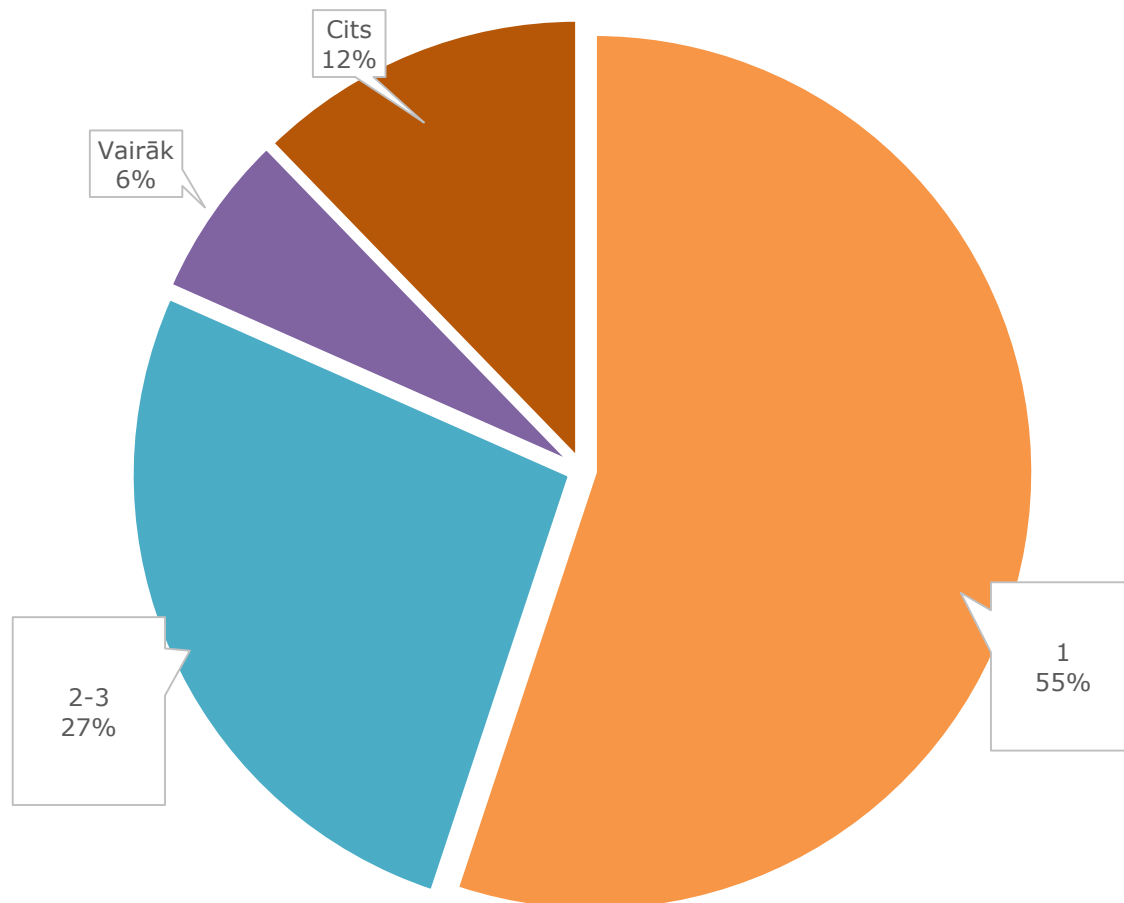
Vai jums bija iespēja brīvi izvēlēties pakalpojuma
sniedzēju?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

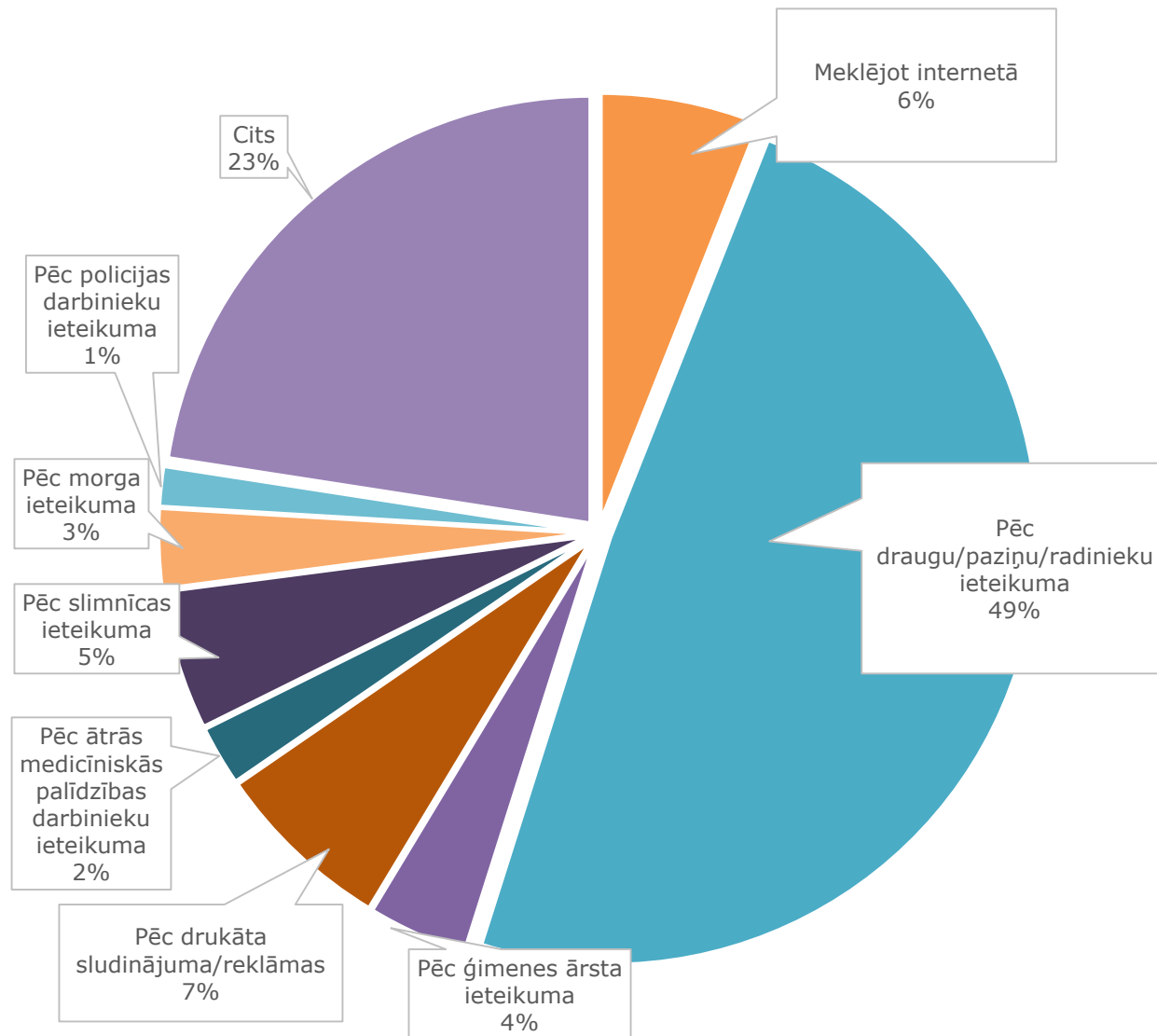
Cik uzņēmumu piedāvājumus izskatījāt, pirms izvēlējāties?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

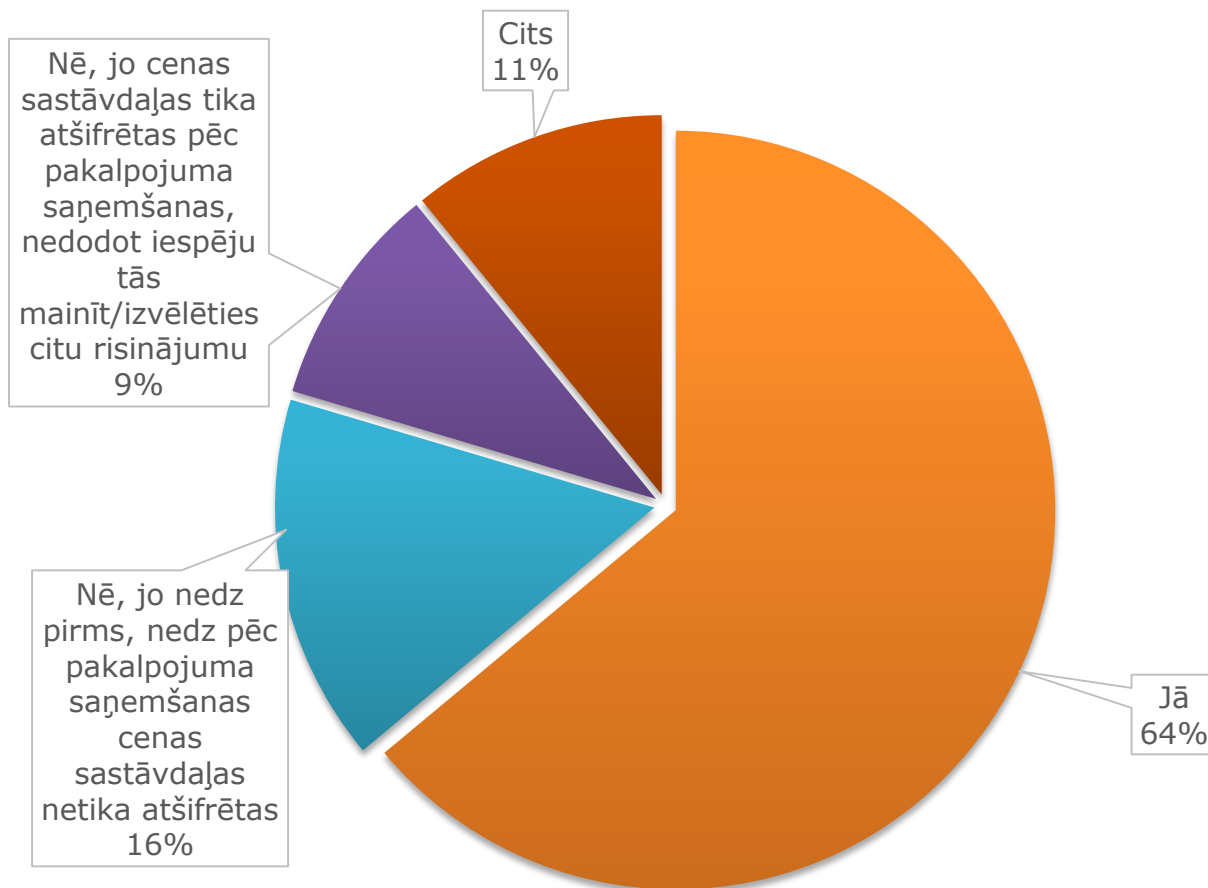
Kā Jūs atradāt konkrēto pakalpojuma sniedzēju?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

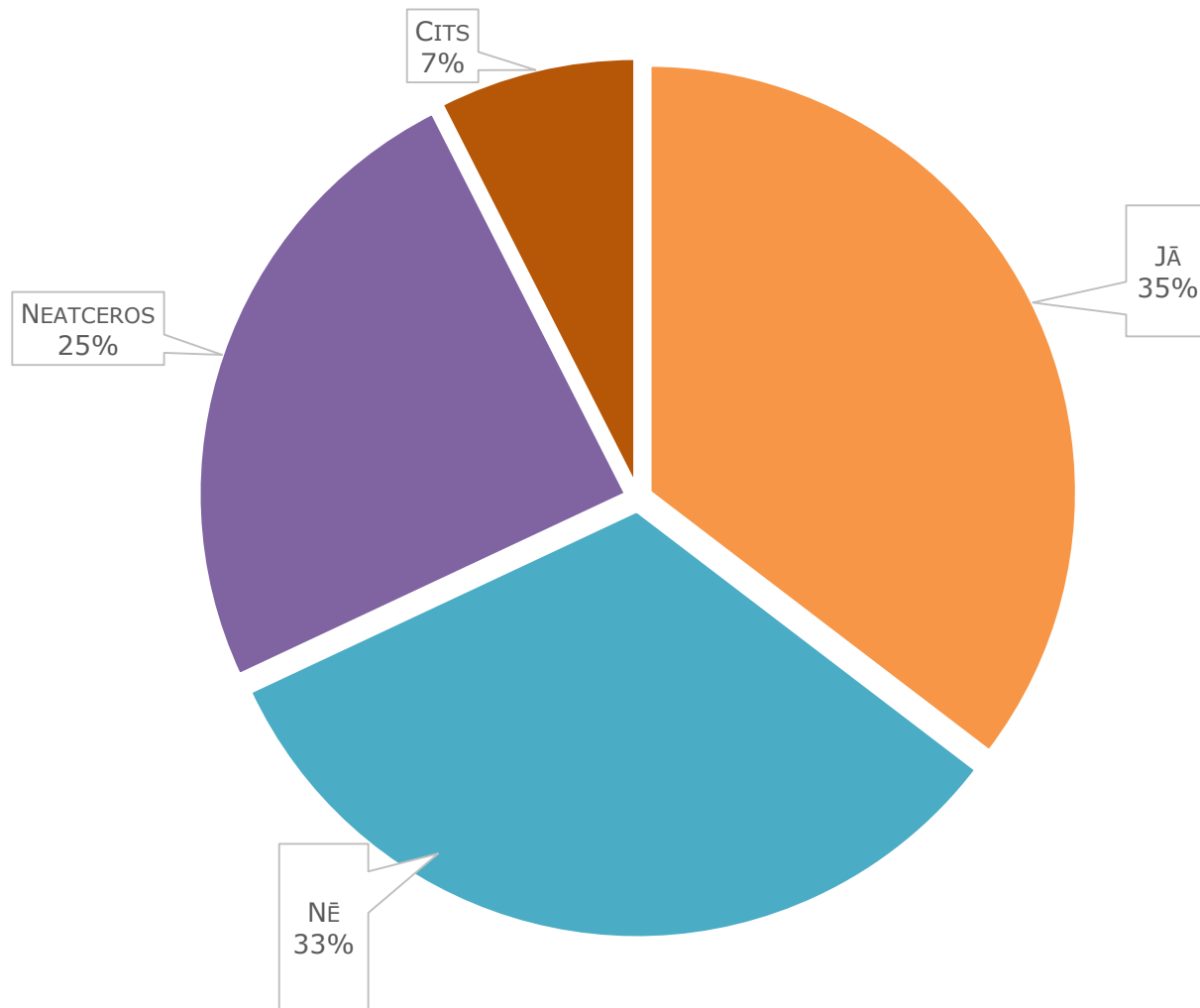
Vai pakalpojuma cena bija skaidri saprotama? Vai zinājāt, kādus pakalpojumus un lietas ietver gala summa, un cik katra no šīm pozīcijām maksā?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

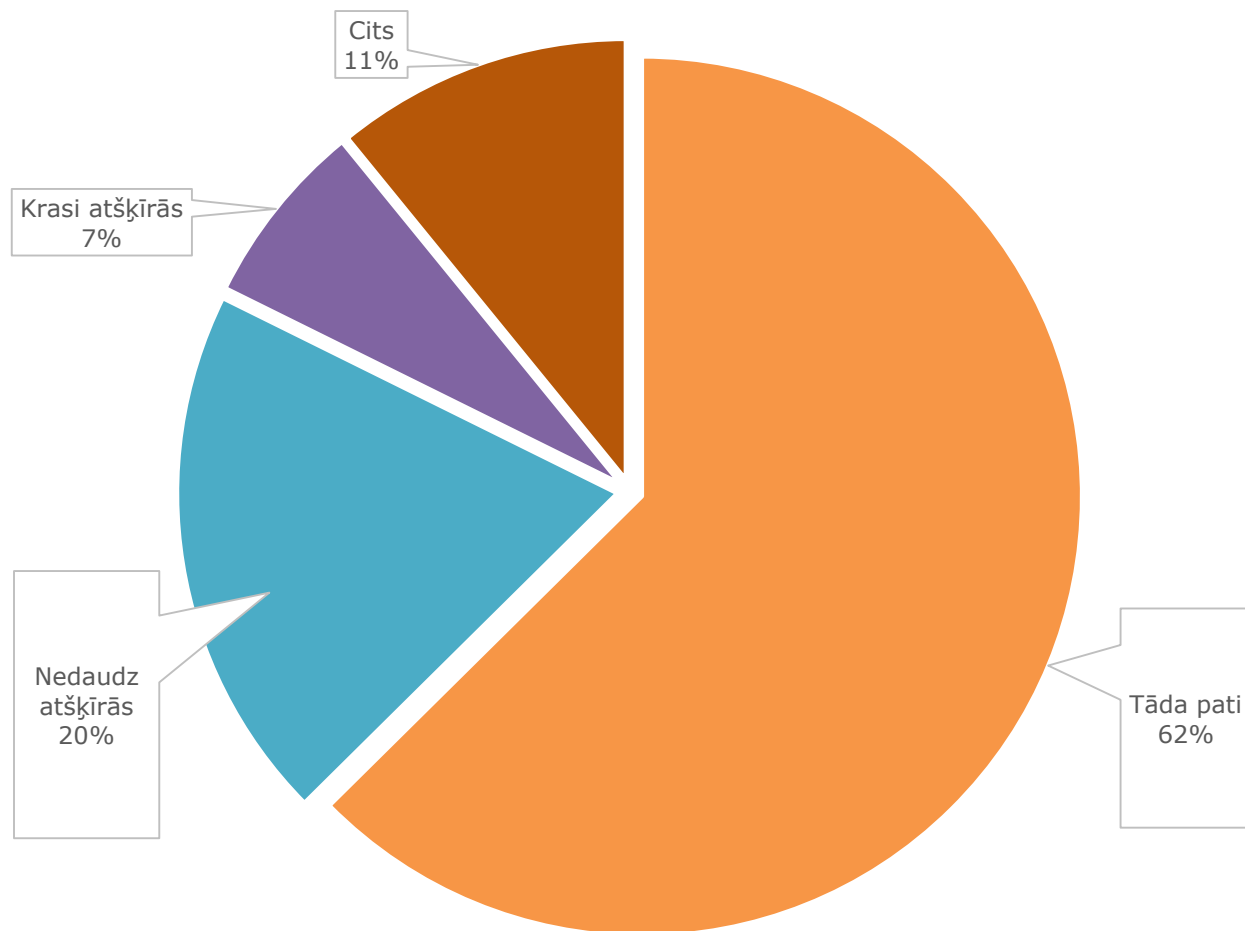
Vai pakalpojuma sniedzējs redzamā vietā bija
izvietojis cenrādi?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

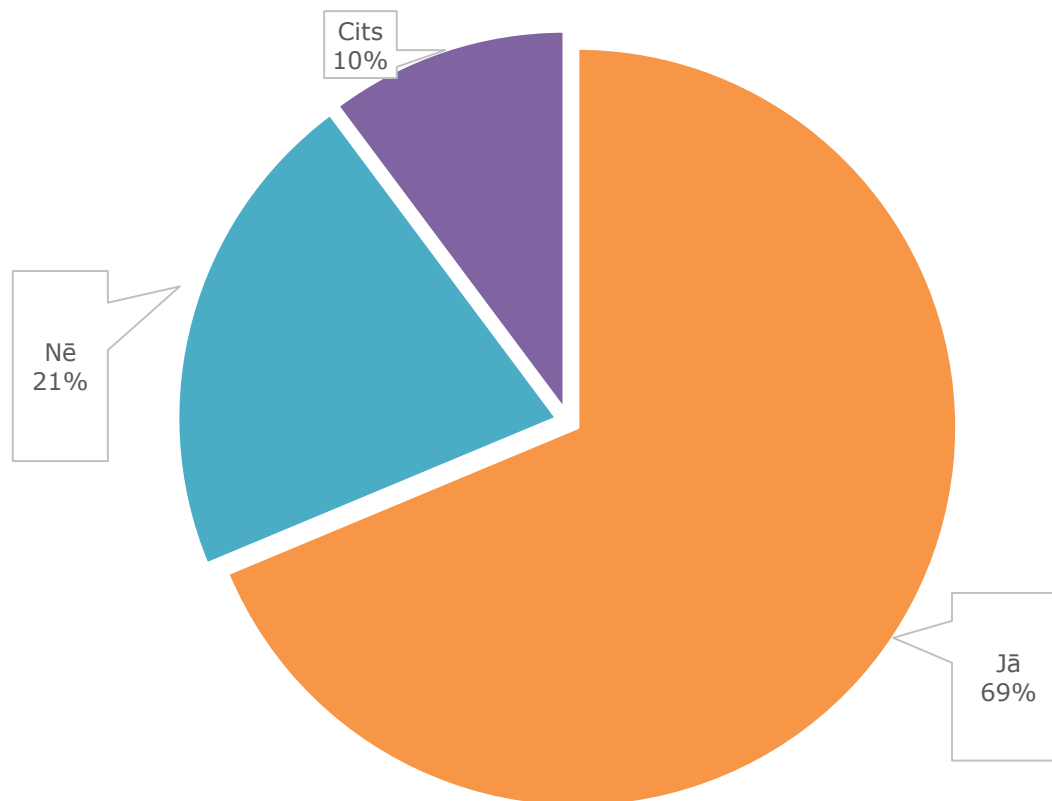
Vai pakalpojuma galējā cena izrādījās tāda pati, kā
bijāt vienojušies iepriekš?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

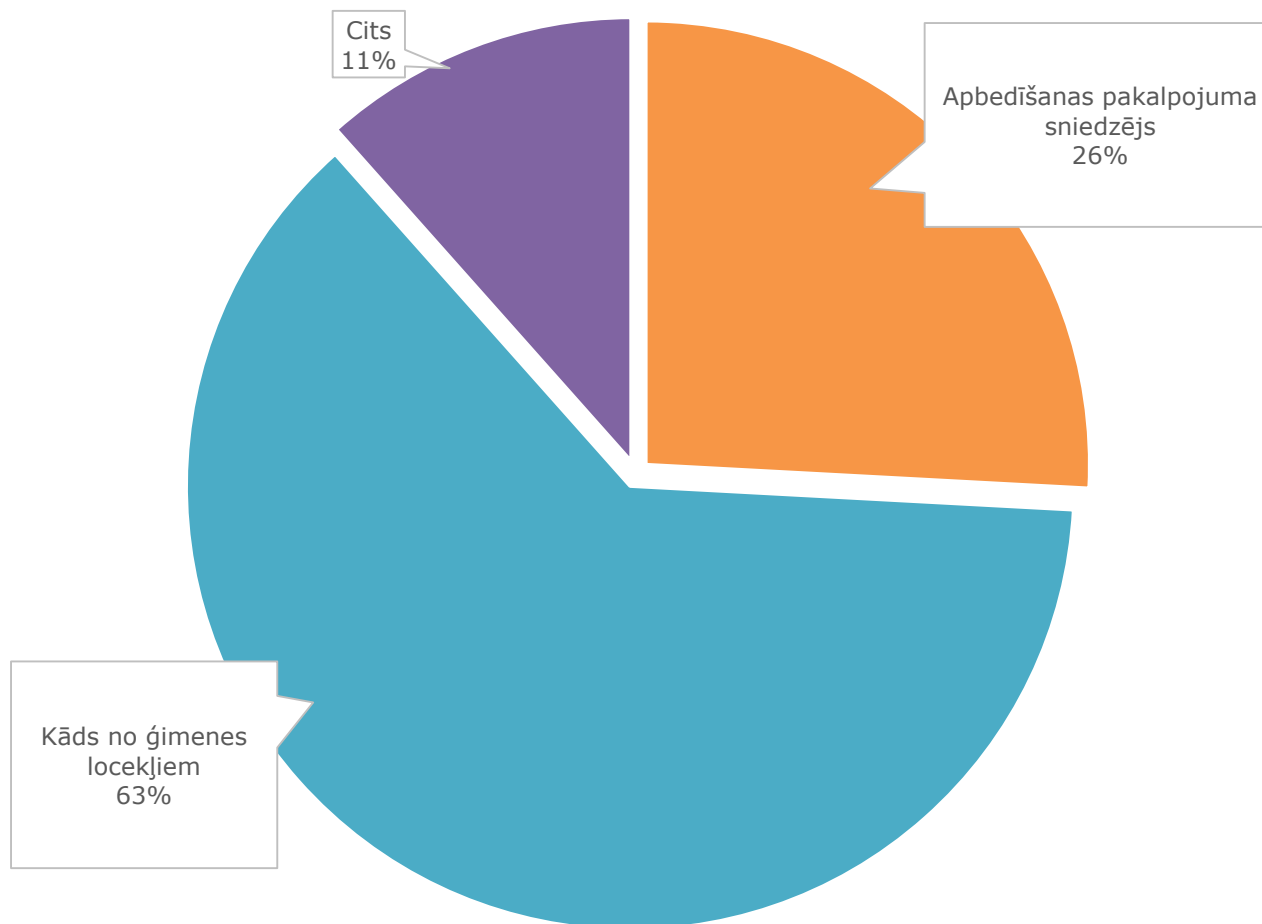
Vai pakalpojuma saturs bija skaidri saprotams?
Piemēram, vai zinājāt, kāds būs katafalks, kāds būs
izvadīšanas vietas (kapličas) noformējums, kur tiks
uzglabāts aizgājušais līdz bērū ceremonijas norisei
u.tml.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

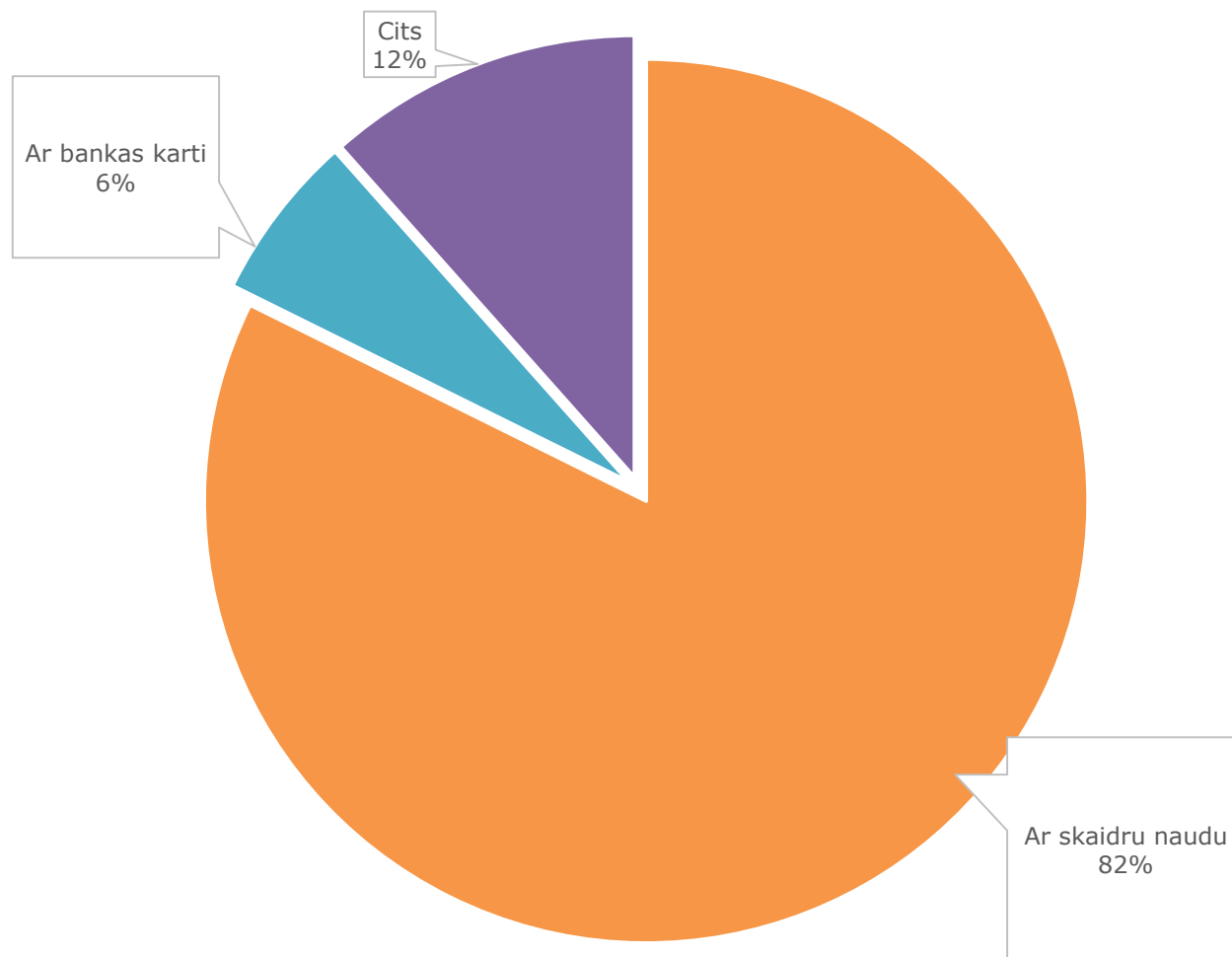
Kas saņēma apbedīšanas pabalstu no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

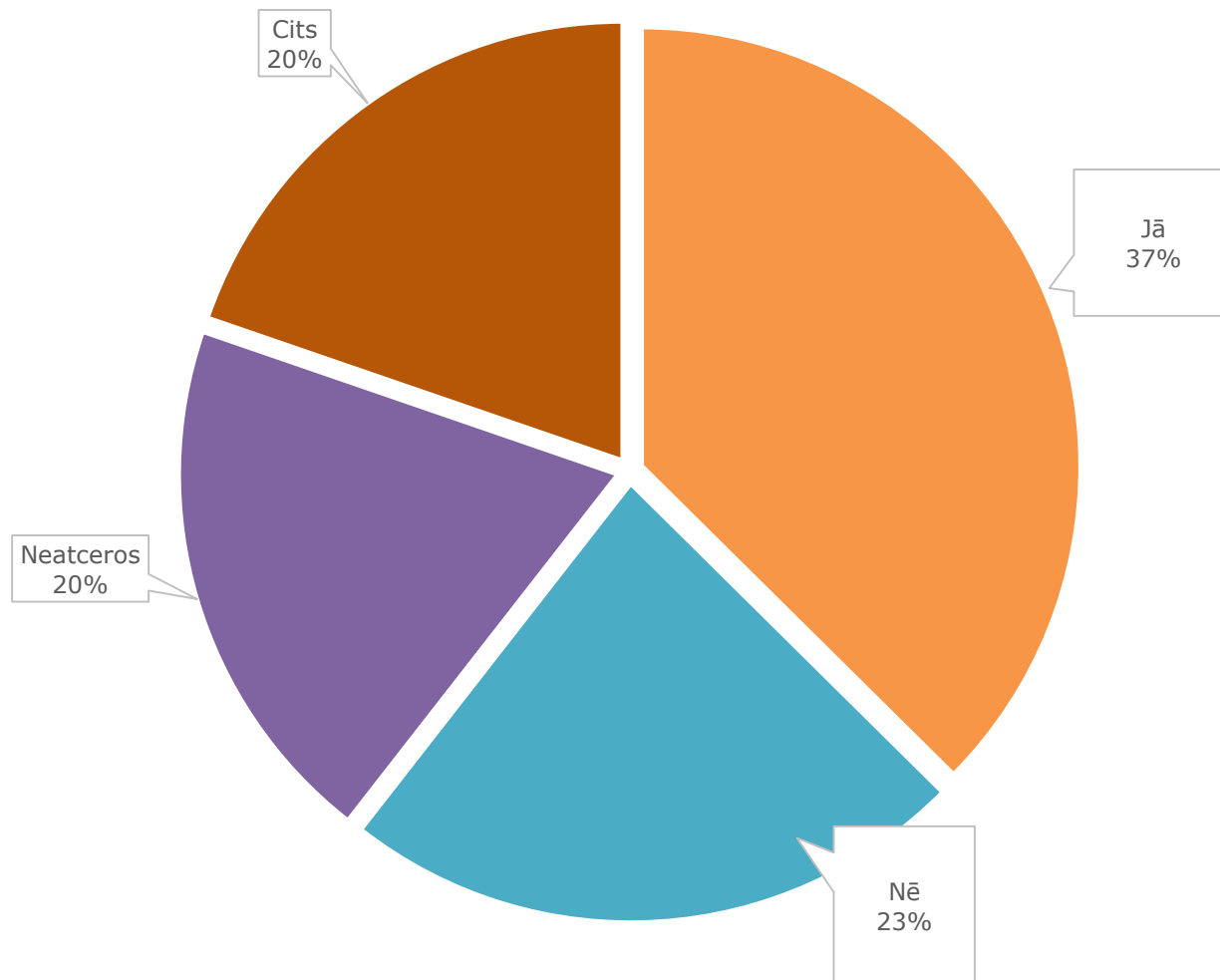
Kā Jūs norēķinājāties?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Vai par veikto maksājumu saņēmt kases aparāta čeku?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Ieteikumi patērētājiem (1)

- Izvērtē vairāku apbedīšanas pakalpojumu sniedzēju piedāvājumus!
- Vai pakalpojumu sniedzējam ir cenrādis?
- Vai cenas ir norādītas ar PVN?
- Izvērtē, kas ietilpst pakalpojuma cenā?
- Vai pakalpojuma saturs un cena ir skaidri saprotami?
- Vai ir identificēts katrs pakalpojums atsevišķi?
- Noskaidrojiet, kādi tieši pakalpojumi ir iekļauti kopējā cenā?

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Ieteikumi patērētājiem (2)

- Pārlicinies, vai pakalpojuma sniedzējs piedāvā noslēgt līgumu par pakalpojuma sniegšanu?
- Rūpīgi iepazīsties ar līguma noteikumiem!
- Pievērs uzmanību, vai pakalpojuma sniedzējs izsniedz Jums čeku par sniegtajiem pakalpojumiem?
- Saglabā darījuma apliecinošus dokumentus!
- Pievērs uzmanību arī pakalpojuma sniegšanas kvalitātei un izpildīšanas apjomam atbilstoši līgumam!
- Iepazīsties ar VSAA pabalsta saņemšanas nosacījumiem!

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Paldies par uzmanību!

PTAC direktore
Baiba Vītoliņa

Risinājumi

Īstermiņā:

Atbildīgajām iestādēm un slimnīcām izvērtēt apbedīšanas uzņēmumu darbības pamatotību, ētiskumu un godprātību iedzīvotāju interesēs.

Ilgtermiņā:

Vienota normatīvā regulējuma par apbedīšanas pakalpojumu sniegšanu izstrāde.